

RECENZIA

V. A. Vachrušev: **Rudnyje minerály izveržennych porod i ich značenie pri petrologičeskich issledovanijach.** — Izdat. Nauka, Sibirskoe otdělenie, Novosibirsk, 124 stran, 1973

V útlé publikaci jsou shrnuty údaje o rudních minerálech magmatických hornin majících různé chemické složení a genezi. Pozornost je také věnována lávám některých současných vulkánů a ultrabazickým horninám svrchního pláště. Jsou uvedeny příklady dokumentující použitelnost rudních minerálů při řešení otázek geneze intruziv a při diskusí rudonosti jednotlivých intruziv.

V první kapitole, která je nejrozsáhlejší (21 stran), jsou diskutovány petrografické znaky rozpadu magmatických tavenin na silikátovou a sulfidickou část. Autor podává přehled o primární sulfidické magmatické mineralizaci v lávách Kamčatky a Kurilských ostrovů a dále popisuje sulfidickou mineralizaci v bazaltech oceánické kůry. Věnuje se znakům rozpadu magmatické taveniny v trappech a v alkalických bazických horninách.

Druhá kapitola (17 stran) pojednává o sulfidických minerálech v horninách svrchního pláště a o problematice rudních komponent. Závěry činí autor na základě údajů o sulfidické mineralizaci v harzburgitových uzavřeninách v bazaltech Kamčatky (Avačinský vulkán), o mineralizaci nacházející se v uzavřeninách ultrabazických hornin v bazaltech Havajských ostrovů a ostrova Tahiti. Uvádí sulfidickou mineralizaci v uzavřeninách ultrabazických hornin v diatremách severominusinské deprese a sulfidy vyskytující se v uzavřeninách ultrabazických hornin v kimberlitových pních Jakutska.

Ve třetí kapitole (10 stran) je zdůrazněn význam rudních minerálů jako indikátorů

genetického sepětí zrudnění s intruzivními komplexy. Tato kapitola staví na výsledcích práce autora z minulých let v rudonosných intruzivních komplexech Altajsko-sajanské oblasti. Důraz se klade na studium chemismu magnetitu, zejména na zákonitosti uhlíku TiO_2 , MnO , V_2O_5 a Cr_2O_3 . Je diskutována možnost použití uvedených komponent v magnetitech jako kritéria pro objasnění vztahu zrudnění k intruzivním komplexům.

Velmi stručná čtvrtá kapitola (2 strany) se zabývá použitelností rudních minerálů jako kritérii při objasnění relativního stáří intruzivních hornin a rudních těles.

V kapitole páté (11 stran) jsou rudní minerály diskutovány z hlediska příslušnosti k jednotlivým typům intruzí na příkladech některých intruziv v západním Uzbekistánu, Altajsko-sajanské oblasti atd. V této kapitole je souhrn otázek řešených v kap. 3 na příkladu magnetitu rozšířen na další rudní minerály intruzivních hornin.

V kapitole šesté (6 stran) se hovoří o významu rudních minerálů při objasňování geneze intruziv, přičemž si autor všímá zejména oxidických minerálů.

V poslední kapitole sedmé (4 strany) uvádí autor některé proměny rudních minerálů při postmagmatických procesech.

Ke knize je připojen velmi stručný závěr, který shrnuje nejzávažnější diskutovaná fakta. V příloze je na křídovém papíře 66 mikro-fotografií průměrné úrovně; několik fotografií má úroveň nižší. Seznam literatury obsahuje celkem 135 citací; z toho 108 citací prací psaných azbukou, včetně překladů zahraniční literatury do ruštiny (12 citací autora) a 28 citací je ze západní literatury.

Pavel Kašpar

MINERALIA SLOVACA, roč. 6, č. 4 (24)

Vydavateľ a nakladateľ: Geologický prieskum n. p., Spišská Nová Ves.

Redakcia: Stará Spišská cesta, p. p. A—21, 040 51 Košice 1.

Vytlačili: Východoslovenské tlačiarne Košice v decembri 1974, AH 7,64, VH 8,00. Rukopis odozvaný do tlačiarne v júli 1974.

Cena jedného čísla: pre organizácie 30 Kčs, pre členov Slovenskej geologickej spoločnosti 10 Kčs, pre ostatné fyzické osoby 15 Kčs. Ročne sa vydáva 6 čísiel.

Objednávky adresujte redakcii časopisu.

Subscriptions and correspondence concerning advertisements should be sent to SLOVART Ltd., Leningradská 12, 866 26 Bratislava.

The Mineralia Slovaca is also available on an exchange basis. For details please write to the Editor, Mineralia Slovaca, P.O. Box A—21 040 51 Košice 1, Czechoslovakia

© Geologický prieskum Spišská Nová Ves, 1974